

CARE ČESKÁ REPUBLIKA

CARe neboli **Comprehensive Approach to Rehabilitation** je jedním ze světově uznávaných rehabilitačních přístupů. Jeho autory jsou Holanďané Jean-Pierre Wilken a Dirk den Hollander, kteří jeho vývoji zasvětili celý svůj profesní život.

Zaměřuje se na zvýšení kvality života lidí s psychosociálními problémy prostřednictvím podpory:

- 🌀 v realizaci jejich přání a cílů,
- 🌀 ve zvládnutí příznaků nemoci,
- 🌀 v přístupu k prostředí, které je s jejich přáními a cíli v souladu.

Pro koho je model CARe určen?

CARe se uplatní **v komunitních službách i v lůžkových zařízeních**. Je vhodný pro **všechny klienty, kteří mají zkušenost s psychosociálními problémy** bez ohledu na závažnost jejich potíží nebo fázi jejich procesu zotavení.

O co se model CARe opírá?

Model CARe vychází z řady teoretických rámců a opírá se o dlouholetou praktickou zkušenost. Velký vývoj prodělal CARe zcela nedávno, když se nechal ovlivnit Strengths-Based modelem Charlese Rappa a Richarda Goschi z Kansasu a jádro rehabilitačních nástrojů se stalo velmi srozumitelným a výborně použitelným v praxi. Model CARe se zaměřuje na:

- 🌀 **přítomnost** (A. Baart, 2001): *Od člověka k člověku. Jsem tu pro tebe, jiné cíle nemám.*
- 🌀 **silné stránky** (Ch. Rapp, R. Goscha, 2006): *Najít, vytvořit a posílit možnosti.*
- 🌀 **zotavení** (P. Deegan, M. O'Hagan, W. Boenvik, W. Anthony, J. P. Wilken a další): *Moje osobní cesta k životu, který má účel a smysl.*

Metodika a nástroje modelu CARe

- 🌀 Osobní profil (mapování silných stránek a zdrojů člověka a prostředí)
- 🌀 Osobní plán (recovery action plan)
- 🌀 Plán prevence relapsu onemocnění
- 🌀 Profil prostředí aj.

Výhody modelu CARE:

- ⊗ nejrozšířenější metoda psychosociální rehabilitace v ČR
- ⊗ jednoduchá a dobře srozumitelná metoda pro pracovníky i klienty
- ⊗ vychází z konceptu zotavení
- ⊗ komplexní přístup rozvíjející osobně-profesionální vztah, zaměřený na silné stránky a osobní zkušenost lidí s duševním onemocněním
- ⊗ využitelný v komunitních službách i psychiatrických nemocnicích (flexibilní - přizpůsobí se úrovni potřebné péče, daným podmínkám, cílové skupině atd.)
- ⊗ zahrnuje postupy a nástroje pro udržení a evaluaci zavedení modelu do praxe

CARE – praxe založená na důkazech

Jean-Pierre Wilken realizoval řadu výzkumů zaměřených na hledání účinných prvků zotavování. Výstupy se promítly do změn v přístupu i do metodických postupů modelu CARE (formulace teorie zotavování – dimenze a účinné faktory zotavování, Wilken, 2010).

Kromě jiného, byly realizovány také výzkumy účinnosti modelu CARE v psychiatrických nemocnicích a v komunitních službách (službách podporovaného bydlení, podporovaného zaměstnávání, komplexní péče a kombinace s metodikou ACT teamů atd.), které potvrzují **zvýšení kvality péče, účinnosti a podpory na osobní cestě k zotavení**.

Psychiatrické nemocnice:

- ⊗ Vytváření rehabilitačních plánů zlepšuje spolupráci a vede k pozitivním změnám (Pols et al., 2001).
- ⊗ Intenzita péče byla signifikantně snížena u lidí se závažnými problémy - více než 50% klientů opustilo nemocnici a posunulo se směrem k samostatnému bydlení v komunitě (Pols et al., 2001, Wilken, Duurkoop, 2002).
- ⊗ Snížení počtu krizových situací (nutnosti separace) na oddělení, zvýšení spokojenosti klientů i zaměstnanců, nahrazení ošetřovatelských intervencí metodami CARE (Merks, Gillissen, 2005).

Komunitní služby:

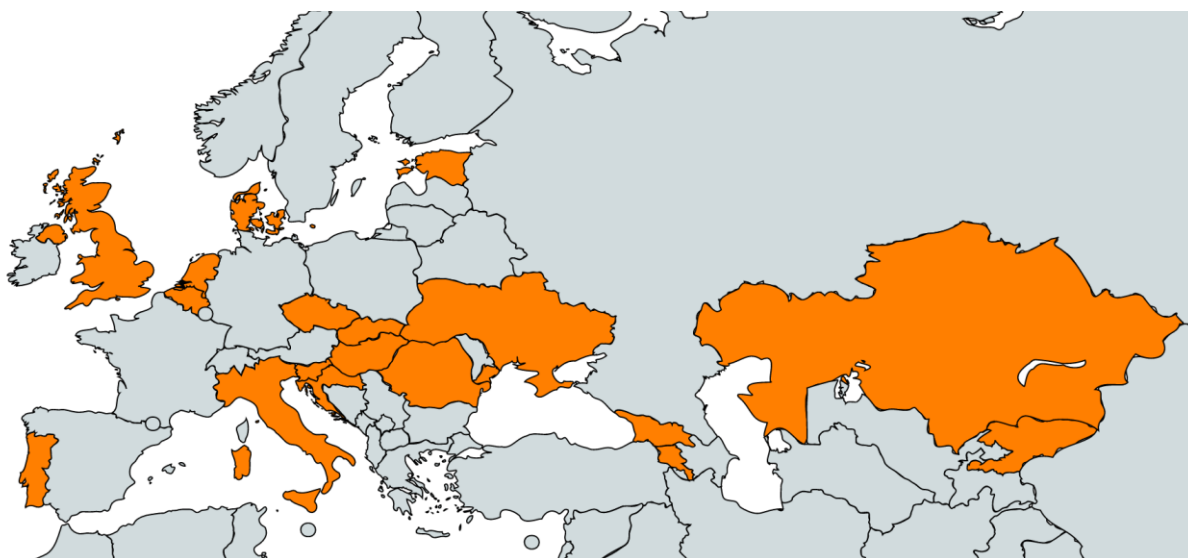
- ⊗ Užívání metodiky CARE vede k lepší struktuře služby, lepší komunikaci mezi profesionály, zvyšuje účinnost a vede k postupnému snižování intenzity péče (Wilken, Van Rooijen, 2001).
- ⊗ CARE vede k signifikantním změnám ve smyslu snížení počtu relapsů a krizových situací, snížení intenzity péče (Gofers et al., 2002, 2006).
- ⊗ Kombinace CARE a ACT - komplexní přístup vede k lepším a dlouhotrvajícím celkovým výsledkům (Wilken, 2001, 2007, Lardinois et al. 2005).
- ⊗ Efektivní podpora pro proces rozvoje a zotavení směrem k smysluplným aktivitám života (vzdělávání, práce). Služby užívající CARE byly mezi třemi nejlepšími praxemi pro pracovní reintegraci v Nizozemí (Karbouniaris, Wilken, 2007).

CARe Europe

<http://www.thecareeurope.com>

V roce 2011 vznikla platforma CARe Europe, zaměřená na výcvikové programy modelu CARE a jeho uplatnění v nejrůznějších oblastech po celé Evropě a střední Asii. Jedná se o mezinárodní síť na podporu zotavení, komunitních služeb a sociální inkluze. Zabývá se:

- ⊙ zajišťováním vzdělávání a příležitostí k setkávání, učení a výměně
- ⊙ podporou rozvoje nových iniciativ prostřednictvím poradenství a výcviku
- ⊙ podporou výzkumu a rozvoje vědomostí
- ⊙ podporou partnerství mezi organizacemi v různých zemích

CARe v České republice

První vzdělávání se uskutečnilo v letech **1999 – 2001**. Od té doby je u nás CARE nejrozšířenější metodikou psychosociální rehabilitace, především v komunitních službách.

V letech **2015 – 2016** proběhl **trénink trenérů v CARE pro pracovníky psychiatrických nemocnic** po celé ČR:

- ⊙ zapojení všech psychiatrických nemocnic v ČR
- ⊙ 25 úspěšných absolventů
- ⊙ vydání překladu publikace *Podpora zotavení a začlenění – úvod do metodiky CARE*
- ⊙ spolupráce Psychiatrické nemocnice Bohnice, CARE Europe a Centra pro rozvoj péče o duševní zdraví
- ⊙ pracovníci psychiatrických nemocnic zavádějí pilotně metodiku CARE do rutinní práce na odděleních následné péče, apod.

Školení pracovníků psychiatrických nemocnic bylo realizováno v rámci projektu S.U.P.R.: Vytvoření Systému Ucelené Psychiatrické Rehabilitace a jeho implementace v lůžkových zařízeních následné péče, financovaného z Norského finančního mechanismu. Číslo projektu: NF-CZ11-PDP-1-002-2014.

Platforma CARE ČR

<http://www.cmhcd.cz/vzdelavaci-institut/platforma-care/>

- ☉ Cílem je **sdužovat trenéry a absolventy CARE**, sdílet dobrou praxi ve službách a zajistit další rozšíření CARE při zachování vysoké kvality.
- ☉ Zástupci se účastní **mezinárodních setkání CARE Europe**, zprostředkovávají informace ze zahraničí a zapojují se do šíření a rozvoje dobré praxe psychosociální rehabilitace ve světě.
- ☉ Prostřednictvím Centra pro rozvoj péče o duševní zdraví je členem CARE Europe s oprávněním poskytovat CARE **vzdělávání a podporu při zavádění modelu** ve zdravotních i sociálních službách pro lidi s duševním onemocněním.
- ☉ Nabídka kurzu **Model CARE – komplexní přístup v psychosociální rehabilitaci**, zaměřeného na seznámení s metodikou CARE a jejím využitím v praxi. Kurz je pětidenní, doprovázený samostatnou prací v rámci e-learningové části (40 hodin přímého vzdělávání a 10 hodin samostatné práce). Kurz je akreditován u MPSV.

V době velkých změn v péči o lidi s duševním onemocněním může model CARE sehrát velmi pozitivní roli – pomoci profesionálům z různých prostředí (psychiatrické nemocnice, neziskové organizace, centra duševního zdraví) domlouvat se o potřebách a přáních klientů, stavět na svých i jejich silných stránkách a vytvářet fungující multidisciplinární týmy.

V případě zájmu o bližší informace či spolupráci můžete **kontaktovat:**

☉ **Janu Pluhařikovou Pomajzlovou**

frekventantku mezinárodního Tréninku trenérů v modelu CARE a odbornou garantku a lektorku kurzu Model CARE - komplexní přístup v psychosociální rehabilitaci

email: pomajzlovic@centrum.cz, GSM: 775 961 964

☉ **Barboru Holou**

manažerku Vzdělávacího institutu Centra pro rozvoj péče o duševní zdraví

email: hola@cmhcd.cz, GSM: 775 555 517